

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához borítva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 13.

Megdöbentő fordulat.

Hetek óta nem is válságos, hanem valóságos felfordult helyzet uralkodik a parlamentben és az országban hihetetlen események torlódtak egymásra s éreztük, sejtettük mindannyian, hogy bejáthatatlan következményű idők előestéjén állunk, de amik ma történtek a parlamentben, mélyen megdöbentenek bennünket.

Olyan államférfiak, akik nagyon távol állanak Lengyel Zoltánéktól, sőt az ellenzékhez sem tartoznak, mint Andrássy Gyula gróf hathatósan figyelmeztették Tisza István gr. miniszterelnököt, hogy az erőszak útján nem lehet megállni, mert az erőszak erőszakot szül. De nem volt eredménye.

Tisza a népgyűléseken három hét óta szünet nélkül hangoztatta, hogy csak egyetlenegyszer követte el erőszakot, ez is csak a haza és a parlament megmentésére, de többet soha nem fognak erőszakhoz nyulni; azalatt azonban úgy készült tervének végrehajtására, hogy 12 markos legényekkel válogatott, új ruhába bujtatta őket és odavezényelte a parlamentbe fogdmegeknek, műbirkozóknak.

Láthatta a lapokból, hogy a törvényhozói méltóságnak ez a megalázása micsoda jogos felháborodást keltett az ellenzéken és érezhette annak hullámverését saját pártjában is, amelyből ennek a pusztító hatása alatt újabb secessió

indult meg. Tisza azonban evvel mitsem törődött, nem hallgatott az óvó, figyelmeztető szóra, csak az elnöki széket és saját becses személyét féltő Perczel tanácsára.

Es amint ma, a rendőri tapintatlanság által már provokált, felbőszített ellenzéki képviselők az ülésteremben meglátták a darabantokat kitört az izzó szenvedély s olyan hallatlan botrányt rendezett, amelynek pártját — hála Istennek — nem találjuk a magyar parlamentarizmus történetében.

Megvalljuk, minden rokonszenvünk dacára, melylyel az egyesült ellenzéknek a magyar alkotmány védelmére indított akcióját kísértük, támogattuk, erre a jelenetre nem találunk, dicsérő szavat.

Erthető, hogy a képviselők sértett önértékükben nem tűrik az ülésteremben az ő megfélemlítésükre odavezényelt darabantokat; de hogy komoly honatyák összetörjék az ártatlan székeket, lerombolják az elnöki emelvényt s annak darabjaival rendezzenek verekedést, ez olyan dolog, ami csak a forradalmak lázas perceiben szokott előfordulni.

Ennyire talán még nem jutottunk. Tisza István miniszterelnöknek az alkotmány ellen intézett merényletét megfogja hiusítani a nemzeti ellenállás legyőzhetetlen ereje. A magyar nép jogainak védelmében kész elmenni ha kell a passivitásig is; de Tiszáért felesleges forradalomba vinni a nemzetet.

Az egyesült ellenzék nem tisztán ra-

dikálisokból áll. Az a körülmény, hogy a nemzeti és a néppárt is beléptek a koalícióba, különösen pedig Apponyi személye garantiát nyújtott arra, hogy a törvénytelen ellen csak törvényes eszközökkel fognak küzdeni. A mai botrányok után azonban attól félünk, hogy a radikálisok kerítik kezükbe az egyesült ellenzék vezetését.

Ez a botrány a nemzet jogaiért vívott küzdelemnek szégyenfoltja marad s nem viszi közelebb a nemzetet jogaihoz.

A vihar tisztítja a levegőt. Legyen ennek a szégyenletes viharnak legalább annyira haszna, hogy a féktelen indulatok hevetől tisztítsa meg a parlament levegőjét.

* * *

A hallatlan parlamenti botrányról fővárosi tudósítónk a következőket közli:

Gyülekezés.

A ködös, nyirkos idő dacára már reggel hét órakor nagy tömeg gyűlt össze az «Angol királynő» szálló épülete előtt. Az arczokat kicsipte a hideg, a cipőtálpak átáztak, a tömeg azonban lelkes hangulatban kitartott. Annak dacára, hogy még egyetlen ellenzéki képviselő sem mutatkozott, folyton hangoztak a kiáltások?

- Éljen a hazafias ellenzék!
- Éljen Kossuth Ferencz!
- Éljen Apponyi Albert!
- Le a petroleum-gróffal!

Egynegyed kilencz órakor állott meg az első kocsi. Polónyi Géza lépett ki rajta. Egetverő éljenzés hangzott föl, amely akkor sem szűnt meg, mikor Polónyi népszerű alakja már régen eltűnt a szálló földszinti folyosóján. Aztán egymásután jöttek Rakovszky István, Olay

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az igazi.

Irtá: Michel Provins.

Egy boulevard-étteremben, szivar mellett. Két barát, Serriéres és Vavrette, akik tíz év óta nem látták egymást, együtt ebédeltek. Pompás órákat töltöttek egymással; az ebéd kitűnő volt, a borok és likőrök pedig fokozták azt a hangulatot, amely két baráti szívben ebred hosszú távollét után való találkozáskor.

Serriéres 35 éves, épen most tért vissza Franciaországba, miután világhírű felfedező utat tett belső Ázsiában; a neve a tudomány legelső bajnokainak a névsorába emelkedett, a kormány kitüntetéssel jutalmazta s a hírlapok mind hasábokat irtak róla. Barátja, Vavrette, a maga tíz esztendejét a párizsi élet tanulmányozására fordította. Elsőrangú szaktekintély a párizsi nők ismeretében s a felfedezéseire, amelyeket e téren tett, nem kevésbé büszke, mint a barátja, noha őt

semmiféle kitüntetés sem emelte a hírneves emberek sorába.

Vavrette (megtölti a barátja poharát): Nos, azok után, amiket te nekem meséltél, tíz évi dobozhus, konzerv-tej és tömlőben szállított víz után, azt hiszem, jól esik ez a pohárka finom likőr, mi?

Serriéres: Én mindenesetre nagyobb élvezetet találok benne, mint te, akinek mindennap volt részed benne. Te az élet csemegéihez szoktál, nekem pedig újság mindez. Hanem annyi bizonyos, hogy az élet nagy szenvedélyei és hiúságai iránt én inkább vagyok érzéketlen. Annyi kalandos életkockázat után csak természetes, hogy vértelve vagyok minden izgalom ellen: szerelem, pénz, politika, mindez nem érdekel.

— Tehát mi a szándéked ez után? Mulatni fogsz vagy megházasodol?

— Ó, mulatni! nem. Ismerem a nőket mindenféle színárnyalatban, elég volt belőlük; akkor már inkább megházasodom...

— Nos! gazdag vagy, hírneves, fiatal: a dolog könnyen megy majd.

— Ellenkezőleg. Nem ismerem senkit Párisban s főképen nem ismerem a civilizált nőt. Te, aki gyermekkorod óta foglalkozol velük, segítségemre lehetnél ebben.

— Szívesen. Milyen legyen hát a feleséged? ... gazdag, nemes családból származó, nagy összeköttetésekkel?

— Egyszerűen csak csinos legyen... vagy helyesebben: szép. Mindig erről álmodtam.

— Micsoda gondolat! Párisban nem szokás feleségül szép leányt keresni, hát még nagyon szépet!

— Kedves barátom, életem egy harmadát az exotikus tájak rut asszonyai között töltöttem el s amikor visszatértem a hazámba, elhatároztam, hogy kárpótolom magam. Azt akarom, hogy a feleségem típusa legyen a szép párisi nőnek, Érted?

— Értem. Tehát csodálatraméltó szépség legyen, aki után mindenki megfordul az ut-

Csak új évig!

1 pár	női	finom lissé vagy boxbőr	czugos cipő	frt.	3.50
1	>	>	fűzős	>	3.80
1	>	>	czugos	>	3.75
1	>	>	bergsteiger	>	4.—

Szenzáció!

ezenkívül mindentéle **bőr** és **posztó-czipők**, nők, férfiak és gyermekek részére, valamint **csizmák** hasonló olcsó árban

Tartós! csakis **Leitner Lázár** üzletében kaphatók. **Olcsó!**

Lajos, Sággy Gyula, Batthyányi Tivadar, Holló Lajos, Gullner Gyula, Zichy Jenő, Bánffy Dezső és Apponyi Albert.

Apponyinak, amint kilépett a kocsiból, elállták az útját. Pillanat alatt körülvette a tömeg; a kalapok mintegy jeladásra lekerültek a fejekről s felhangzott a Kossuth-nóta. A nemes grófnak, akit ez a váratlan ováció nagyon meglepett, könnyek csillogtak a szemében. Hajdonfótt, folytonos éljenzés közben bement a terembe, ahol megismétlődött az ováció.

Az Új-párt gyönyörű helyiségében, amelyet kilencz órákor már szüntől megöltöttek az egyesült ellenzék tagjai, lelkes hangulat uralkodott.

Mindenki biztosra veszi a győzelmet. Anynyira, hogy már nem is beszéltek az eshetőségekről.

Tréfálkoztak, kedélyeskedtek. Benyovszky Sándor beleült egy kényelmes, puha bőr-székre, elnyújtózott, aztán odaszólt Rákosi Viktornak:

— Te, Viktor, Bánffynak olyan kényelmes az otthonuk, hogy kedvem volna ide hurcolkodni.

— Hát igaz, — felelt Sipulusz — de ne feledd el Sándor, hogy itt nemcsak más butorok, hanem más elvek is vannak.

Nevettek.

A felvonulás.

Negyed tizkor fölkerelkedtek s bár nem voltak még teljes számmal együtt, — elindultak.

Elöl Apponyi Albert, Thaly Kálmán, Zichy Jenő és Rakovszky István, Kossuth Ferencz a a betegsége miatt kocsin ment.

A szálló előtt összegyűlt tömeg folytonos «Éljen az egyesült ellenzék! Éljen Apponyi Albert! Vesszen Tisza!» kiáltások közben szintén megmozdult s a két gyalogjáró mentén kísért a zarándok csapatot. A Gizella-téren a Dorottya-utczában minden járó-kelő csatlakozott az éljenző tömeghez.

Az ablakok az egész utvonalon megnyitak s kipirult arcú hölgyek fehér kendőket lobogtattak.

A szabadelvűpárt előtt a kíséret megállt s perczekig tartó Pfüj Tisza! Le a hazaáruló bandával! kiáltásokba törtek ki.

A Ferencz-József rakparton, a rendőrtőkapitányság épülete előtt, amelynek minden ablaka megtelt kíváncsi tisztviselőkkel meg-

ismétlődött a jelenet, mire a kíváncsiak el-tűntek.

Az Akadémia-utcán és a Széchenyi-utcán át a Rudolf-rakpartra fordult a menet. Ekkor már legalább kétezer főre szaporodott a kíséret. A Dunán veszteglő hajók meghajtották a zászlóikat a menet előtt, amelyre egy «Éljen a haza! Éljen az alkotmány!» kiáltásokkal felelt.

A parlament előtt.

A parlament épülete előtt ezalatt körülbelül háromezer főből álló embertömeg gyűlt össze, amely mikor a menetet megpillantotta, keresztül törte a rendőri kordont s hanyatt-homlok futott a zarándok-csapat elé. Egy pillanatra sem szünetelt az éljenzés. A képviselők a Kossuth-nóta hangjai mellett vonultak be a képviselőházba.

A kapuban ezalatt kínos jelenet játszódott le. Ugron Gábor felszólitotta Rogulya rendőrfelügyelőt, aki ott ácsorgott, hogy távozzék. Ez arra hivatkozott, hogy neki parancsa van, hogy a kapuba a rendre ügyeljen, vonatkozott a felszólításnak eleget tenni. Ekkor Rakovszky is közbeszólt:

— Mi az! Mi történik itt Gábor!

— Ez a pribék nem akar innen elmenni, — mondta Ugron.

— Mi az? Minek van itt? Takarodjék innen! Itt mi vagyunk az urak! Ide ne dugják az orrukat, mert kiverjük az egész hadat! — kiáltotta Rakovszky a megrémült felügyelőre s csak úgy remegett az indulattól.

A tömeg, amely teljesen ellepte a környéket, szintén extázisban zugta:

— Rugják ki! A gazok! Ide is bejönnek!

Rogulya eltűnt. A következő pillanatban borzasztó kiabálás, láрма hallatszott az előcsarnokból, közvetlenül ezután pedig egy kétségbeesett, rendetlen ruházatu rendőr repült ki a kapun. Mögötte Justh Gyula, Kaas Ivor, Ugron Gábor és Lengyel Zoltán alakjai tűntek föl. Ők dobták ki Rogulya felügyelőt, aki besettenkedett az előcsarnokba. Kézze-lábbal kapálódzott, hiába. Bockelberg felügyelő ekkor vagy

ötven rendőrt hozott, akik visszaszorították a folyton abczugoló közönséget.

Ez jel volt a többi rendőrnek. Az Isten tudja honnan, egyszerre előzönlöttek az egész óriási teret a rendőrök, gyalogosok és lovasok vegyest s rendet csináltak.

A fővezényletet maga a főkapitány vette át, aki mihelyt a térre érkezett, azonnal kiadta a parancsot:

— Aki ordít, vagy valamelyik képviselőnek útját állja, letartóztatandó!

Kolozsváry rendőrtanácsos föltétlen és alázatos teljesítője volt ennek a parancsnak.

A közönség azonban, ámbár gondoskodtak róla, hogy megtudja a kemény rendeletet, szabad folyást engedett érzelmeinek s viharosan megabczugolta a részint gyalog, részint kocsin érkező kormánypártiakat.

Kubinyi Géza felé öklök is emelkedtek, úgy hogy Rogulya felügyelő jónak látta a szolgálatait felajánlani. Az ő fedezete alatt vonult be Kubinyi.

Valaki a tömegeből felismerte Novák szabadelvűpárti képviselő urat. Elkialtotta magát:

— Abczug Novák, a hazaáruló!

A tömeg utána. A megtisztelt képviselő keservesen ijedt arcot csinált. Kaczagtak rajta.

Azután ismét megkezdődött a tisztítás. De most már alaposabban. Az egész közönséget a Vécsey-utcán át a Szabadság-térre szorították és szétesztették.

A Házban.

A Házban ideges, izgatott a hangulat, a minthogy ezt külön említeni sem kell. A kapunál befordulva éri az új rezsim színe legalább az embert: emberóriások álldogálnak párosával mindenütt. Az új darabantók fekete ruhában, a vállukon nemzetiszínű szalaggal.

A teremben az elnöki emelvényen egymás mellett hat széles csendőr. Mindenütt az ajtók előtt szintén egy legény.

Fél tíz órákor zugó éljenzés hallatszik az utcáról; megérkezik az ellenzék csoportja. A következő pillanatban már benn van a teremben gróf Zichy Jenő, látható megdöbbenéssel néz a fogdmegekre, aztán vállat von:

— Ejnye, de nagy bátorsággal vagytok, legények.

A kormánypárti oldalon Nagy Sándor áll egyedül. Várja, mi történik.

czán . . . magas, karcsu, 23 éves, aranyszőke hajjal és Madonna-szemekkel . . . a neve pedig épen olyan édesen csengő legyen, mint aminő bájos az egész lénye, például: Christiane. — Jól van barátom, máris megtaláltam számodra a nőt.

— Csakugyan? . . . egyetlen leány?

— Nem; van egy huga is, az azonban nagyon rut.

— Tehát arról nem beszélünk. A családja?

— Előkelő, régi nemesi család — vagyontalan.

— Nem tesz semmit; nekem két ember számára is elegendő vagyonom van. Mikor láthatom?

— De hát nem érdeklődöl a lelke, a karaktere iránt?

— Azzal nem törődöm. Az én felfogásom szerint a nőt nem kell tanulmányozni. Bártran, gondolkodás nélkül kell nekivágni.

— Mint a sivatagnak? Jól van barátom; majd én elintézem a dolgot s néhány nap mulva bemutatlak a családnak.

— Remélem, nem értesited őket előre a látogatásom céljáról?

— Semmi esetre sem! a véletlen jellegét adom a dolognak. Járatos vagyok a diplomáciában . . . Es a mai estét hogyan fejezzük be?

— Sétáljunk kissé a boulevardon, ha ez mulatságos.

Néhány nappal később Vavrette bemutatja a barátját a De Balard családnak, akiknek házában nagyobb társaság hivatalos

ebédre. Serriéres tekintetét azonnal megkapta a szép Christiane úgy, hogy a többieket észre sem vette s a kisebbik leányra, a rutnak mondott Georgetterre rá sem nézett.

Ebédnél véletlenül (?) Christiane kisasszony mellé ültették őt, aki királynői méltósággal csak leereszkedőleg fogadta a vendéget.

Serriéres (nem tudva, hogyan kezdje el a társalgást). Szabad bort töltenem a poharába, kisasszony?

Christiane (hidegen): Soha, uram.

— Vízet?

— Én csak ebéd végén iszom.

— Gyomorhajos talán?

Christiane (sértődötten): Beteg — én?

Serriéres: Bocsnat! nem tudtam . . .

— Vegye tehát tudomásul, hogy én sohasem vagyok beteg, mindig egyenlően érzem magam . . . én azt tartom, hogy mint a régi kor női tették, fő gondunk legyen a szépségünket ápolni . . . a szépség egészséget jelent. Látta, én minden reggel megmértem magam s e szerint intézem a táplálkozást és mozgást.

— Nagyon ésszerű. Nagysád tehát sportot nem kultivál?

— Minden sportnál a mozgások annyira durvák, hogy egyenesen ártalmára vannak a szépségnek. Az én véleményem szerint a nőnek minden mozdulatát tükrözni kell tanulmányozni.

— Es ezt teszi is kisasszony?

— Természetesen. Minden reggel rithmus- és pöz-gyakorlatokat végzek a tükröm előtt.

Serriéres (magában): Ez meg is látszik. (Fenn.) Szeret olvasni?

Christiane: Én? soha! . . . Mire jó az? . . . különben nincs is időm arra.

Serriéres kezdi kellemetlenül érezni magát a fagyos szépség mellett. Amikor a társalgásuk megakad, nem is tudja mit kezdjen el.

Christiane: Láttá a Français legutóbbi premierjét? . . . Abban gyönyörű pózokat mutat be Mlle Grivette.

Serriéres: Nem láttam.

— Hogyan? ön nem volt a Français premierjén?

— Még csak három hete vagyok Párizsban . . . évek óta nem voltam itthon.

— Ugy? utazott talán?

Serriéres (meglepetten): Hogy utaztam-e? igen, kissé körülsetáltam a Himalayát.

Christiane (érdeklődés nélkül): Akkor természetesen nem láthatta mlle Grivettet.

Az asztal másik végén Georgette és Vavrette egymás mellett ülnek s vidáman mulatnak.

Georgette: Igazán boldog a maga barátja? Vavrette: Három milliója van szántóföldekben, erdőben, szőlőben és értékpapírokban.

— Elég! A nővérem miatt jött?

— Hogy érti ezt?

— Hiszen a homlokára van írva, hogy nőszülni akar, hanem a nővérem nagyon ügyetlen . . . (Szünet után.) Micsoda nagy utazásokat tett?

— Nevezetes fölfedezéseket Indiában és

Harc a darabantokkal.

Kezdődött az ellenzéki képviselők bevonulása.

Lukács Gyula volt az első. Amikor meglátja a darabantokat, feléjük fordul:

— *Pfuj, gazemberek! Az ilyen szerepre eddig csak a cigány vállalkozott nálunk. Hát van-e béres, akit erre kapni lehet?*

A darabantok a földre sötötték a szemüket.

Rákosi Viktor volt a második:

— *Hagyd a cselédeket! Majd elvégezzük a gazdájukkal.*

De a dolog nem maradt annyiba. Polónyi Géza jött be:

— *Gazemberek, nem szégyellitek magatokat?*

Ekkor már a teremben volt az ellenzék egészen.

Lukács Gyula, Lovászy Márton, gróf Zichy Aladár egymásután gyalázzák az örséget. Ebben a pillanatban Lengyel Zoltán az elnöki emelvény felé tartott, de a darabantok visszalökték.

Elképzelhetlen jelenetek játszódtak itt le. Lengyel Zoltán háromszor egymásután teljes erőből arczul csapta a csendőrt.

Ami ezután történt, az a pillanat műve.

Pap Zoltán, báró Kaas Ivor odaugrottak Lengyel segítségére: rugdosták, pofozták a darabantokat. Mindjárt hozzájuk csatlakozott Hock János is, halásápadt arccal rohant a minden izükben reszkető örökhöz. Ő is dulakodott.

Ekkor segítség jött a hét embernek. Futólépésben rohantak a tartalékban lévő darabantok, Huszonkét szálás legény rohant a terembe.

Ekkor kezdődött az igazi ütközet.

Lovászy Márton felragadt egy széket és a teremőrök csoportjába dobta, amely felfutott az elnök helyére. De nem

sokáig maradtak ott. Valóságos ostrom kezdődött. Az ellenzék nekifeszült a hatalmas elnöki emelvénynek s egy pillanat alatt szétszedte a korlátokat. A terem közepén álló asztalt romokra törte. Az összes miniszteri székeket darabokra zúzták.

És a faforgácsokkal, székekkel megindult a biztatás. A megijedt darabantok összebujtak. *Pozsgay* Miklós ekkor — mialatt repkedtek a tintatartók, a székek — felhatolt az elnöki szék pódiumára! — *Takarodjatok ki innen, hóhérok!* — rivalta az örökre.

Ezek megragadták, vissza akarták lökni. *Barabás* Béla és *Papp* Zoltán azo ban a nyomában. A kezük nem pihent. *Polónyi* egy letört pad hatalmas darabját teljes erővel a teremaltisztek csoportjába hajította. Éles jalkiáltás sivított fel, az altiszt véres fővel összeesett. De nem ez volt az egyetlen áldozat. *Sümegei* Vilmos összetörte az elnöki széket s annak a roncsaival verte agyba-főbe a darabantokat, akik itt már szintén verekedni kezdtek. De nem sokáig tudtak: *Okolicsányi* László, *Mezőssy* Béla, *Rátkay* László, *Szatmári* Mór, gróf *Zichy* Aladár, *Zboray* Miklós, *Luby* Géza, *Vázsonyi* Vilmos az elnöki emelvényekre vezető dobogó szőnyeget megerősítő rézradakat szedték ki. *Holló* Lajos az elnöki széket dobta közéjük. Jajgatás, pokoli zaj, a karzatról az asszonyok sikongatása tölti be a termet.

Tíz óra után öt percczel nem volt darabant a teremben. Összenéztek és hanyat-homlok menekültek. Vad örömrivalgás szállott utánuk, aztán *Justh* Gyula szava:

— *Szegény ördögök! De ki kellett innen őket pusztítani!*

A terem itt már csupa rom volt. A közepén egymásra hányva miniszteri székek, a könyvek szerte-széjjel hányva. S az ellenzék sápadtan, kimerülten, telepedett le a barikádokon.

Tisza a teremben.

Negyed tizenegy órakor egyszerre felhőköt erő ordítás. *Tisza* belép a terembe. Halásápadtan, a karjait a mellén összefonva néhány lépést előre tesz. Mellette *Szaczellary* György. Megáll, mögötte a pártklub talán negyven-ötven tagja. Az elnöki emelvényen ott táboroznak: *Kaas* Ivor, *Eitner* Zsigmond, *Sturman* György, *Nessi* Pál, *Zboray* Miklós, *Rátkay* László, *Szluha* István, *Gabányi* Miklós és még sokan.

Az ellenzékről pedig zug feléje a dühös, gúnyos kiáltás:

— *Gazember! Ezt maga csinálta!*

Gróf Zichy Aladár hangja süvit.

— *Hiszen ez csak egyszerű formásértés volt!*

Lengyel Zoltánnak is van megjegyzése:

— *Egyszer, csak egyetlen egyszer történt!*

Tisza néhány perczig a teremben maradt, aztán kiment. Gúnyos kacagás szállott utána.

Minisztertanács.

Tisza kiment, darabantnak nyoma sem volt, az ellenzék dühe lecsillapodott kissé. Várta, mi történik. S egyik hír követte a másikat.

— *Minisztertanács van! —* hallatszik az első.

Közben jönnek a mágnáscsoport tagjai. *Gróf Erdődy* Gyula, *gróf Hadik* János, *Wlascics* Gyula, *gróf Andrássy* Tivadar és a többiek. Az ellenzék valamennyit megéljenezte. *Gróf Andrássy* Gyula *Plósz* Sándorral izgatottan tárgyal. A jobboldali háttér pedig lassanként megtelik kormánypárti képviselőkkel, akik meredt szemekkel nézik a pusztulás képét . . .

A darabantok.

Mindenki sajnálja ezeket a szerencsétlen legényeket, akik eljöttek zsiros hivatalba s a «működésük» első napján félig agyonverték őket. A legtöbbje véres fejfel került ki a teremből. Egyiket bevitték a háznagy hivatalba, ahol felocsolták. Kétségbeesett arccal fordult *Csávossy* Bélához.

— *Ha már kivittek minket a csendőrségtől, legalább biztosították volna az életünket. Mi lesz belőlem!*

Ugy sirt, mint egy gyerek. Féltizenegy órakor kilencz parlamenti altiszt bejelentette *Csávossy* háznagnak, hogy lemond az állásáról.

Nyomoruságosan, összeverten, tépetten néz ki valamennyi. Perczel *Dezső* fakó arccal, reszketve várja a hírekét otthon — lakásán.

Nevezetes jelenet játszódtott le a fődarabant, *Farkas* János és *Tisza* István között. *Farkas* odafutott a folyosón a miniszterelnökhöz:

— *Kegyelmes uram, kiverem én a negyven altisztal az egész ellenzéket . . .*

Ebben a pillanatban a fejéhez kap és életlenül esik össze. Orvost hívtak, de csak nehezen bírták felocsolni. A ruhatárban rögtönzött kórházba vitték, ahol lefektették.

„Szavazzunk!”

Ez sem utolsó jelenet. Mialatt *Tisza* a teremben van, *Zboray* László az elnöki emelvényen kivesz a zsebéből egy fehér kendőt s komoly arccal a baloldal felé meglengeti:

— *Szavazzunk!*

A november 18-iki remiszczenczia nagy derűtséget támasztott.

A következő perczben egy cipőt lóbált magasra *Endrey* Gyula. Egy darabant hagyta ott benn, keserves emlékeknek.

Az ellenzékről a mai ülésen csak *gróf Benyovszky* Rezső és *Udvary* Ferencz hiányoztak.

Bűnvádi feljelentés.

Tizenegy órakor újabb hír érkezik: Minisztertanácsot tartanak.

Ebben állítólag azt a határozatot hozták, hogy az ellenzéki képviselők ellen, akik a darabantokat kiverték, a kormány bűnvádi felje-

Tibetben, a himalayai hegyek közt. Szemtől szembe látta a Gorizanbart.

— *Hát az miféle vadállat?*

— *Nem állat, hanem a legmagasabb hegycsúcs. Ha kíváncsi az ő utazására, olvassa el a Rêvue de géographie universelle köteteit és a lexikont . . .*

Georgette nem felel, hanem a lexikon szót megjegyzi magának s amikor az ebéd véget ér, elvonul a szobájába és belemélyed a lexikon tanulmányozásába. Félórával később visszatér a szalónba, kezében kis albummal és egyenesen *Serriéres* felé tart.

Georgette: *Uram*, ha megengedi a szerénytelen kérést, tisztelje meg az albumomat aláírásával . . . Lapozzon csak benne, látja, sok nagy név van benne képviselve . . . én szenvedélyesen gyűjtöm az autogramokat.

Serriéres (kellemesen meglepetve): *Ó, kisasszony, nem vagyok méltó . . .*

— *Kimondhatatlan boldoggá tesz . . . ne utasítsa vissza, kérem . . . (Írónt ad neki.) Sőt ha szabad kérem arra is: ne pusztán a nevével, hanem néhány emléksort is írjon például abból a pillanattól, amikor szemben állott a Gorizanbar, vagy a Kincszindzsinga csúcsával . . .*

Serriéres (még jobban meglepetve): *Hogyan, ön tudja?*

Georgette: *Ha tudom-e? . . . hiszen én vagyok a leglelkesebb bámulója az ön fölfedezéseinek. Lapról-lapra tanulmányoztam az ön cikkeit a Rêvue de Géographie köteteiben.*

— *Lehetetlen!*

— *Ó, elragadóan szép leírások azok. Egyik részlete különösen megkapott: a Ganges forrá-*

sáról, amelyet *Sutledj* és *Miti* között hosszú kutatás után felfedezett.

— *Igen . . . igen . . . de hiszen ön nagyou alaposan tanulmányozta az irataimat!*

— *Isteni szépségű lehet az a forrás, nem de? . . . De még inkább megkapott az ön telése a sikkini völgyben.*

Azt is ismeri!

— *Természetesen. Nemde, hatalmas érzés lehet az, mikor a civilizáció embere ott áll az ős vadon kopár, hótakart végtelenségének kellő közepén, a mértföldék ezreinek távolában a barátaitól, hazájától! . . . Ah uram, amikor megtudtam, hogy ön lesz a vendégünk, valósággal meg voltam rendülve.*

Serriéres (alig képes az örömét palástolni): *Ó, kisasszony . . . ön tulságosan szeretetreméltó.*

Amikor Serriéres és Vavrette eltávoznak utközben beszélgetnek.

Serriéres (*Vavrette*hez): *Barátom, ez a leány elragadó!*

Vavrette (aki mindent látott): *Christiane?*

— *Dehogy? a huga, Georgette kisasszony. Te azt mondtad, hogy rut. Pedig nem is az; talán szebb az a másik, de ennek a leánynak lelke van. Hidd el, kiábrándultam a te szépségedből. Az a liba nem tudott nekem egyébről mint önmagáról beszélni.*

— *Georgette ellenben rólad beszélt nemde?*

— *Georgette szellemes nő, aki igazán boldoggá tud tenni egy férfit. Nem, nem, az a másik semmi esetre sem kellene. Emezt veszem feleségül!*

lentést tesz azon a czimen, hogy megakadályozták a törvényhozás működését. Eötvös Károly nevetett a hírhez:

— Hogyan akadályozták volna meg, amikor meg se próbáltak ülést tartani.

«Nem lesz ülés.»

Negyed tizenkettő: gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferencz és gróf Andrássy Gyula az elnöki emelvényen tartózkodó képviselőkhez mennek s rá akarják birni őket, hogy valami módon tegyék lehetővé az ülést.

Az egész ellenzék harsogva tiltakozott:

— Nem engedjük!

Közben Csávossy háznagy a terembe jött:

— Urak, ma nem lesz ülés!

— Hazudik! Nem hagyjuk magunkat törbe csalni! — kiáltja reá Nessi Pál.

A karzatok lassanként egészen megteltek közönséggel.

A rombolás színhelye.

Déli tizenkét óráig az ellenzéki képviselők még a teremben voltak. A kormányparti képviselők lassankint mind eltűnédeztek.

A képviselők közt is vannak sebesültek, de a sebesülések jelentéktelenek. Molnár Jenőnek a darabontok az óralánczát tépték össze s kabátját is összeszaggatták.

A folyosón már vidámabb a hangulat. Justh Gyula azt kérdezte Molnár Jenőtől?

— Vajjon hány hétig gyakoroltak a darabontok?

— Körülbelül három hétig — volt a válasz.

— De még sem tudták jól megtanulni a teendőket — szolt nevetve Justh.

A terem közepén lévő barrikád különös képet nyújt. A romhalmaz közepén és tetején egy széklábon egy akasztófát állítottak fel, amelyet Lendl Adolf állított össze az akasztófán egy czedula figyeg ezzel a felirással!

— Itt lóg Perczel Dezső és Tisza István.

Nagyon érdekes dolog történt azután Zelfi nevű fotográfus bejutott a terembe és lefényképezte a rombolás színhelyét. Több felvételt csinált. Ezek közt legérdekesebb ez. A csoportfelvételen látható: Gróf Andrássy Gyula, báró Bánffy Dezső, Wlassics Gyula, Darányi Ignác, gróf Zichy Aladár, Holló Lajos, Molnár Jenő, Justh Gyula, Pozsgay Miklós, Szemere Miklós. A jobboldal egyik sarkában gróf Zichy Aladár cigarettázik.

Ez volt a képe délben a magyar képviselőháznak.

Csatlakozás az ellenzékhez.

Fernbach Péter szabadelvűparti képviselő kijelentette a Házban, hogy szívvél-lélekkel csatlakozik az ellenzékhez, a szabadelvűpartból való kilépését nem is jelenti be, mert nem tartja erre érdemesnek a kormánypartot.

Gróf Erdődy Gyula képviselő, aki már régebben kilépett a kormánypartból és azóta pártonkívüli lett, szintén csatlakozott ma az ellenzékhez.

Hire jár a folyosón, hogy a 10—15 szabadelvűparti képviselő már elküldte a szabadelvűpart elnökségéhez a pártból való kilépési nyilatkozatát. Hogy kik ezek a képviselők még nem tudni, mert a szabadelvűparti korifeusok titkolják. Emlegetik a többi közt Pattánysszky Eleket, Botlka Bélát és Keglevich Gyulát. De hogy ezek tényleg ezek közt vannak-e, bizonyosan nem lehet tudni ebben a pillanatban.

Lemondási hírek.

A folyosón egymást érik a különböző hírek. Beszélnek, hogy Tisza István telefon utján jelentést tett Bécsbe és felajánlotta a királynak a kormány lemondását. A kormányparti részről ezt megtoldják azzal, hogy Tisza csak a formának tett eleget, amennyiben a király

lemondását tudomásul sem veszi. Az ellenzék mindezt nem hiszi, ellenben biztosra veszi, hogy Tisza vagy a Ház feloszlatására, vagy pedig a katonaságnak a Házba való akvirálásra kért felhatalmazást és csak akkor mondana le, ha az erőszak eszközeivel sehogy sem tudna boldogulni. Természetes, hogy ebben a pillanatban, amikor a kósza hírek százával érik egymást, nem lehet a valót ellenőrizni, vagy a híresztelések tarkaságából az igazat kihámozni.

Perczel nem volt a Házban.

A november 18-iki alkotmánysegzés főhőse Perczel Dezső jónak látta távol maradni a csatatérről.

Fél tíz órakor telefonon kért és kapott tudósítást a Házban törtétekről. Ennek folytán nem mert előjönni a lakásáról, hanem öt perczről öt perczre mindig újabb jelentéseket kért arról, hogy hová fejlődtek az események.

A hir hatása Bécsben.

A magyar képviselőházban végbement események híre óriási izgatottságot okozott Bécsben.

Már féltizkor a magyar házban tudtak mindent.

Körber miniszterelnök és Goluchovszky külügyminiszter kihallgatásra jelentkeztek a királynál. A kihallgatás ma délben fog megtörténni.

A szabadelvűpart ülése.

A szabadelvűpart a Lloyd-klubban ülésre gyült össze. Felháborodva tárgyalták a törtéteket. Az ülésen Podmaniczky elnökölt.

Tisza István gróf hosszabb beszédet mondott. Kijelentette, hogy mindenre számított, csak arra a büntényre nem, ami történt. Amit ma a képviselőházban tett az ellenzék, azt közönséges bünténynek tekinti, aminek az ismétlését minden rendelkezésére álló eszközzel meg fogja gátolni. A párt és a nemzet nyugodt lehet; *vannak eszközök*, amelyekkel a hasonló gazságokat meg lehet akadályozni. A büntényért a *törvény előtt felelnek* azok, akik elkövették. *A megkezdett uton tovább kell haladni és tovább fogunk haladni.* A képviselőház üléseit holnapra összehívják.

Tisza István gróf beszédét lelkesedéssel fogadta a szabadelvűpart.

UJDONSÁGOK.

T Á J É K O Z T A T Ó.

Decz. 17. Kath. Szabad Liceum estélye. Vay Péter gróf előadása.

Jan. 22. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr Károly Irén előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estélye.)

* **A városatya választásokhoz.** A városatya választások kapcsán hozott tegnapi közleményünkben megemlékeztünk arról is, hogy az u. n. «Népkör» párt elnöke nem akarta Fuchs Mór főrabbit jelölni, de a vezetők az elnök távollétében a főrabbit is bevették a jelöltek közzé. Erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Bécses lapjának mai számában foglalt «A városatya választásokról» című cikk szerény személyemet illetőleg téves információkat tartalmazván, tisztelettel felkérem t. Szerkesztő urat, hogy erre vonatkozó rectificatiomnak b. lapjában helyt adni sziveskedjék.

Tény az, hogy a «Polgári kör» pártjának jelölő bizottsága első értekezletén Fuchs Mór főrabbit nem jelölte, de legtávolabbról sem azért, mivel nekem, vagy a pártvezetőség valamely tagjának ellene, illetve jelöltetése ellen kifogása lett volna, hanem azon határozott célzattal, hogy Dési Gézának akkor már kilátásba helyezett lemondása által üresedésbe jött helyet Fuchs Mór főrabbinak tartjuk fel. Hogy a párt jelölő bizottsága ezen tervet távollétemben határozattá emelte, azt én a legnagyobb örömmel üdvözöltem, nem tudtam és nem tudom azonban helyeselni azt, hogy a már általunk jelölt Reismann Mórt a jelöltek névsorából törölte és az ő helyébe Weisz Józsefet vette fel.

Ezen utóbbi határozat az, a melyet megütkezésessel vettem és a melyet corrigálni minden erőmmel igyekezni fogok.

Maradtam t. Szerkesztő Urnak őszinte tisztelettel igaz hive

Nagyvárad, 1904. decz. 13.

Dr Moskovits Mór.

* **Gróf Vay Péterről.** A Katholikus Szabad Liceum szombati illusztris előadójáról következő szavakkal emlékezik meg a *Földrajzi Közlemények* cz. előkelő szaklap, egyik budapesti előadása alkalmával:

Az előadás vonzóan, egy misszionárius jó lelkü szemével tekintve írta le a koreaiakat, akik a khinai kulturának körülbelül a Mandu dinasztia trónrajutását megelőző korban volt fokán állanak. Elismeréssel szolt a nép józan-ságáról, jólelkűségéről. A bemutatott képek magyarázása közben a khinai építészet néhány remekét is, szinte műértő bizottsággal méltatta. Csakugyan, a bemutatott kapu, amely a mukdeni császári sirok előtt áll, minden korok és népek architektúrájának egyik legszebb remeke. Nagyon érdekes volt az az élénk leírás, amit előadó saját tapasztalatából a koreai ifju csodálatos szorgalmáról és tudományomjáról mondott Igen sokan valószággal agyontanulják magukat s egyszerű pásztorfiuk a nyáj őrzése közben képesek egész csodálatos mennyiségű tudományt beszélni. Valóban, ez a tudomány-szomj jellemzi mindazokat a népeket, amelyek a khinai kultura részesi. Azt hiszem, hogy a gyermek tanításában és nevelésében kell ennek az okát keresnünk, meg az egész nép gondolkozásmódjában; amely semmit sem becsül annyira, mint a tudást és tudományt. Vay gróf azonban nyílt szemmel a nagyvilágban való jártasságát tanúsító magas horizonról s valódi apostoli jó lélekkel ítélte meg ezeket a népeket, a melyeknek ősi kulturája előtt bátran kalapot emelhetünk.

* **Botrányos üzemzavar a villamos múnél.** Tegnap este egynegyed 6 óra után az egész városban egyszerre kialudtak Nagyváradon az összes villamos lámpák. Az utcán járókelők azt hitték, hogy csak pillanatnyi árammegszakítás okozza a lámpák kialvását, azonban a perczek multak s nem gyultak újra ki a villamos körték. Nagyobb volt a riadalom a kereskedésekben, kávéházakban, ahol ilyenkor legnagyobb a forgalom. Ahol gázvezeték is van, csakhamar meggyújtották azokat, ahol pedig nincsen kettős világítás, gyertyákért szaladgáltak. A Bémer-téren, a Szent László-tér egyik részén, ahol nagyobb üzletek vannak, a kirkatok gázlámpái világították be az utcát, de más helyeken a teljes sötétségben veszedelmes volt a közlekedés. A villamos lámpák mintegy 20 percz mulva gyultak csak újból meg, de ekkor is még jóideig csak az ivlámpák világi-

tottak némileg, az izzólámpák azonban semmi világosságot nem adtak. — A telep igazgatójától nyert információk szerint e nagyon kellemetlen, s a villamosmű jóhírnevére rendkívül káros üzemzavart az a rossz kis gép okozta, amelyet nem vett át a város. Ezt a gépet mindenáron a város nyakába akarják sózni s toldozzák, foldozzák, hogy jó legyen. Most is próbauzembe helyezték, hogy egy ujonnan beillesztett tolatyut bejárassanak. Azonban a gép rudja eltörött s űrült sebességgel kalimpált a gépteremben. Hogy kárt ne okozzon a személyzetben, meg kellett állítani a rossz gépet s ezzel beállott az üzemzavar. Az üzemét átvitték a nagy gépre, azonban az óriási megterhelés folytán ennek a különben kitűnő gépnek a kondenzátora átmelegedett s a vakumja leest és ezt kellett helyreállítani. — Azt elismerjük, hogy ilyen nagy münél fordulhat elő zavar, de annak nem szabad oly sűrűn ismétlődnie, mint a nagyvárad villamosmünél előfordult már. Végre is legyen bátorsága a városnak, hogy komolyan követelje a *Gancz-czég*től a villamos telep teljes és jó berendezését s ne respektálja azt a nagy, világhírű nevet, amelyet éppen nem igazol a nagyvárad villamos mű. Csak a napokban is kijelentette egy szakember, hogy a kazánfalazás sem bírja ki pár napnál tovább s nem gondoskodnak, hogy ez azonnal kijavíttassék. Hogy kifizeti meg a költségeket, a felett aztán perlekedhetnek évekig, ha úgy tetszik. Az magában még nem elég, hogy növekszik a bevezetések száma, hanem gondoskodni kell arról, hogy a bizalom is teljes legyen a villamos világítás iránt, amelyet helyrehozhatatlanul diskreditál az ilyen gyakori üzemzavar.

* **»Abricotine.«** *Ohnet* György Marchand de poison című regényében az alkoholizmus káros hatását festi. A regény egyik alakja *Vernier* likörgyáros, ki »Abricotine« nevű ártalmas likörrel vagyont gyűjtött. *Ohnet* tudta nélkül élt *Enghienben* egy likörgyáros, aki véletlenül szintén *Abricotine* nevű likört készített, sőt erre a névre védjegyjogot is szerzett. A gyáros beperelte a regényíró. A törvényszék kártérítés fizetésére kötelezte s eltiltotta pénzbüntetés terhével, hogy regényének a jövőben eladásra kerülő példányaiban az »Abricotine« nevet használja. A bíróság szerint *Ohnet* eljárása kulpózusnak tekintendő. Miután belajstromozott védjegyről van szó, *Ohnetnek* tudomást kellett volna szerezni erről a védjegyhivatalban.

* **A jövő évi kövezési program.** A legutóbbi városi közgyűlésen eléggé erősen hangoztatták, hogy a város utcáinak kövezése elengedhetetlen sürgős kötelessége a városnak. A főmérnök alig két-három nap múlva, vagyis tegnap már előterjesztést tett a jövő évi kövezési programról. *Köszeghy* József főmérnök részletesen kimutatja, hogy minden városrészben mely utcák burkolása a legsürgősebb, s részletesen kimutatja, hogy ezek közül melyik utcáknál tervezi a Fő-utczáról kikerülő ócska kockakövek felhasználását. Ezek a munkálatok 94,355 koronába kerülnek, de ezzel szemben kövezetvámolásból csak 41.600 korona áll a jövő évben rendelkezésre. Ezen összegben belül a jövő évre a következő utak kibővítését vette fel a programba a főmérnök: a püspöki és aradi utak átkelési szakaszait, *Lukács György* utca kocsitját, a *Schlauch-tér* kocsitját körözskövel a járdát ócska kockakövel a *Muzeum-utig*, a *Káptalan-sor* kocsitját, *Bölcsőde-utczát*, *Szacsvay-utca* végén az összeköttetést a *Kapaczinus-utczával*, *Füzes-utca* *Körösparti* ré-

szét, *Kápolna-tér* rendezését, *Vámház-utca* folytatását a *Dianna fürdőtől* a *Rhédey-kert* felé, a *Vártér* rendezését és *Nyárfa-utczát*. Ezen munkálatok összesen 41.655 kor. 47 fill. kerülnek, tehát a kövezetvám-alapból fedezetet nyernek. A járda hozzájárulásból a háztulajdonosoktól mintegy 7050 korona foly be, de ez összeg a régi járdák javítására szükséges. *Várad-Váralján* és *Velenczén* egyetlen utczát sem vett fel a jövő évi programba a főmérnök, mert ott előbb a vízvezetéséről, a *Büdös-árok* rendezéséről kell gondoskodni, mert enélkül minden munkálat hiábavaló. Égetően szükséges a széna piacz feltöltése és kövezése, ez azonban 20.000 koronába kerül, amire más fedezetről kell gondoskodni.

* **Hölgyek a tüdőbetegekért.** A legújabb keletű jótékonyági mozgalom, mely már az egész ország társadalmát foglalkoztatja, a tüdőbetegek megmentése, illetőleg ennek az elősegítése népszanatóriumok létesítésével. A nemes mozgalom élén nem kisebb ember mint a 1-gmagyarabb főherceg, *József* kir. herceg áll, kinek nevét viseli a szanatórium egyesület. Ő Fenségenek családja is élénk részt vesz a mozgalomban. *Klotild* főhercegnő, *József* főherceg fenkölt lelkű, nemes szívű neje, a hölgyeket buzdítja a mozgalom érdekében minél hathatósabb közreműködésre. *Klotild* főhercegnő az ország összes előkelő hölgyeihez levelet intézett a tüdőbetegek megmentése érdekében. Városunk számos előkelő hölgyéhez is megérkezett levél következő szöveggel:

Magyar nők!

Enyhíteni azt a nemzeti veszedelmet, a mely a tüdőbetegséggel edes hazánkat fenyegeti nemes, nagy, emberszerető feladat.

Megindulva látom, hogy újabban a magyar nők állának a népméltóság zászlója alá.

Lelkesen is hívok minden magyar szívet e zászló alá.

Mentsük meg a tüdőbetegeket!
Alcsuth, 1904. november hó.

Klotild főhercegnő.

Bizunk benne, hogy városunk hölgyei ki is fogják venni részüket a nemes czélu munkából, mint megannyi jótékonyági akcióból. A *József* főherceg szanatórium egyesület igazgató választmánya a lelkes magyar hölgyek iránt akként óhajtja leróni háláját, hogy egyik elsőrendű művésznök által díszes oklevelet rajzoltat, amely a magyar hölgyek tevékenységét jelképezi, amit a szegénysorsu tüdőbetegek szanatóriumának felépíthetése érdekében kifejtettek. Ezt emlékül kapják a hölgyek.

* **Lopások a vásárban.** *Mokos Sándor* kelmefestő sátrából 6 rőf kartont loptak el tegnap délelőtt; kevés vártatva pedig *Molnár János* csizmadia sátrából egy pár uj csizmát. A két lopás elkövetőjét *Pap Imréné* csavargó asszony személyében *Drén Gábor* ellenőr még a délelőtt folyamán elfogta és előállította. A tolvaj asszonyt, kinél a lopott holmit megtalálták, lezárták.

* **A városi tisztviselők Zana ellen.** Tudvalevőleg a városi tisztviselők drágasági pótlékára vonatkozó közgyűlési határozatnak a főbb tisztviselőkre vonatkozó részét *Zana Agoston* és több társa megfélebbezte s a felebbezésben egyes tisztviselőkre sértő kifejezéseket használt. A városi tanács ezért megbizta *Nagyvárad* város főügyészét, hogy becsületsértés és rágalmazásért tegye meg a feljelentést *Zana* ellen. A járásbiróság előtt *Zana* kijelentette, hogy az egész felebbezésnek ő a

szerezője s elvállalja a felelősséget, mert a többi aláírók nem tudták, mi van a felebbezésben. Az ügyben most nevezetes fordulat állott be. *Zana Agoston* ugyanis hír szerint az eddigi vizsgálat során olyan kemény vádakot emelt a városi tanács egyes tagjai ellen, melyek bünyfenyítő eljárást vonnak maguk után, miért is a kir. járásbiróság az ügyet áttette a kir. ügyészséghez.

* **A Kugler család gyász.** A helybeli közbecsülésben álló *Kugler* családot mély gyász érte. *Kugler* Ferencz kereskedő, ki hosszú ideig tevékenyen részt vett a *Kugler* Albert vaskezeskedő cégben, mint üzletvezető, de később visszavonult az üzlettől s mint magánzó élt, hétfőn este 7 órakor rövid szenvedés után elhunyt. *Kugler* Albert kereskedő, városi törvényhatósági bizottsági tag testvérét gyászolja az elhunytban. Temetése ma szerdán délelőtt lesz. A gyászoló család a következő jelentést adta ki a halálesetről:

Alólírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb testvér, sógor és rokon *Kugler* Ferencz kereskedőnek folyó hó 12-én, este 7 órakor, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 14-én d. e. 1/2 10 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint *Alapi-u. 3/369-ik* szám alatt beszenteltetni s a *Premontreiek* templomában tartandó engesztelő szentmise áldozat bemutatása után a várad-olaszi sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. *Nagyváradon*, 1904. decz. 12-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! *Kugler* Albert gyermekeivel, *Kugler* Juliánna gyermekeivel, *Kugler* Lajos gyermekével, *Kugler* Antal testvérei. *Kugler* György unoka öcsöce. *Fábry* Endre sógora. *Kugler* Lajosné szül. *Zsivány* Olga, *Kugler* Antalné szül. *Kincses* Mariska sógoróni.

* **Kamarai titkárok értekezlete.** A kereskedelmi miniszter folyó hó 17-ikére gyűlésre hívta össze a kamarai titkárokat. A gyűlésen, mely a miniszterium nagy üléstermében lesz megtartva s melyen részt vesznek az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet képviselői is, a következő főbb tárgyak kerülnek tárgyalásra. 1. A kisiparosok (szövetkezetek) részére a hadsereg bórnemű czikkeihez fentartott mennyiség felosztása. 2. A kamarai illeték nyilvántartásánál követendő eljárás. 3. Az országos kerületi és helyi tanoncz- és segédmunka kiállítások rendezése. Az értekezleten a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara nem lesz képviselve, mint-hogy titkára dr. *Sarkadi* Lajos beteg s *San Remóban* kurán van.

* **A boltajtóból elemelt kendő.** A Bémer-téri *Wallerstein-féle* üzlet ajtajából tegnap délelőtt, egy arra haladó dada egy kendőt leakasztott és odébb akart vele állani. A lopást azonban többen észrevették és így *Frisz* Magda 23 éves, aradi illetőségű cseléd a lopott kendővel együtt a rendőrségre került. Itt beismerte, hogy már két más alkalommal is lopott kendőt ebből az üzletből. Letartóztatták.

* **Elfogott tolvaj cseléd.** *Popescu* János joghallgató kárára *Lukács György-utczán* a *Szent Miklós* intézetben levő lakásából még mult hó 18-án ellopták 60 koronát érő mell-tűjét. A tolvajt tegnap *Vikony* Etelka ott szolgáló cseléd személyében elfogta a rendőrség. A cseléd teljesen beismerésben van, lezárattott.

* **Ejjeli csendélet a Csengeri-utczán.** Az elmúlt éjszaka a *Csengeri-utczán* *Karácson* Sándor, *Für* József és négy társuk, mindannyian vásárhelyi-hegyi lakosok egy korcsmából jövet, garázdálkodtak az utczán, sőt özv. *Debreczeni*

Péterné ablakát be is verték. A zajra elősiető Méhes Lajos rendőrt megtámadták, Karácson kést is rántott rá. Végre Méhes rendőr Balogh Lajos nevű rendőrtársa segítségével Karácson és Fürt előállította a rendőrségen. Karácson ott is marasztották.

* **Köszönet nyilvánítás.** A városi arhaváz alap javára tervezett «Karácsonyi nagyvásár» alkalmából mely a jelen évben kizárólag a nehéz drágasági viszonyokra tekintettel elmaradt a következők adakoztak: Heller Ede 10 K, Moskovits Mór és Fia 20 K, Sonnenvirrh és Társa 10 K, Léderer és Kálmán cég 50 K, Wechler Adolf 10 K, Id. Rimanóczy Kálmánné 20 K, Moskovits Adolf és neje 20 K. Az adományokért ez uton hálás köszönetet nyilvánítja özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné.

* **A hálópajtások.** Papp Flórián kisürögdi lakos az elmúlt éjszakát az Aradi uton levő «Két huszár» korcsmában töltötte. Hálópajtásai közül az egyik, Szim Tógyer pósi lakos, nickel óráját láncostól és 2 korona pénzét elemelte. Károsult panaszára a rendőrség tegnap elfogta Szim Tógyert s lezárta.

* **A legjobb téli csemege.** A szüret befejezése után a gyümölcsfélék között az alma a legkedveltebb csemege, ezért alig van háztartás, amelyben a téli beszerzéseknél az alma nem szerepel. Ez évben a Szilágyságon jó almatermés volt, különösen a finomabb faj almákból. Azonban a legszebb almák a legtöbbször a gondatlan kezelés és szállítás miatt összeeserve, törve kerülnek eladásra, ami által értékéből sokat veszít, mert hosszabb ideig nem áll meg. *Vízvezeték-utca 19. szám alatt* azonban kézzel szedett, egyenkint csomagolt szép arany pármin, zöld renet, arany renet, batul, ponyik és sóvári alma szerezhető be, különint vagy métermázsával a termelőtől. Az almák szállítás után átvannak válogatva s hibátlanok. Reggel 8 órától este 6-ig megtekinthető.

* **Találtak** egy fél női cipőt. Átvehető Mendelényi Béla fogalmazónál a rendőrségen.

x **Karácsonyi ajándék.** A ki értékes karácsonyi ajándékre akar szert tenni, az szükségletét okvetlenül Kovács L. és Társa cégénél szerezze be, mert ott mindent olyan olcsó ár mellett lehet vásárolni, hogy bizvást vehet egy értékes karácsonyi ajándékkal. Őszintén ajánljuk e jóhírű cég mai hirdetését a t. olvasó közönség b. figyelmébe.

x **Van szerencsém** a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern helyiségben minden szerdán este kitűnő tüdős, májas, véres hurka és kolbász kapható. Ugy mint minden pénteken este halpaprikás. Ezenkívül bátorodom becses figyelmüket felhívni a kitűnő érmelléki, nagyváradai és aradi hegyaljai termelőktől beszerzett boraimra, melyet igen tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátom, azon jó reményben, hogy úgy mint eddig, ezentul is kérem becses pártfogásukat, maradtam kiváló tisztelettel **Szabó Gyula** vendéglős.

x **Különczök** lehetnek azok, akik elkerülik *Berger Sándor* illatszertárát, ahol igazán izléses tárgyakat lehet választani karácsonyi és alkalmi ajándéknak. — Bémertér Színház sarok.

IRODALOM.

Az Amatőr. Immár elvitázhatatlanul a legszebb képes ujság Az Amatőr, a Photo-Clubnak ez a pompás, feltűnően díszes művészi fényképezési folyóirata. Minden újabb száma új meglepetéssel szolgál a közönségnek, anélkül, hogy eredeti erényei: az óriási módon gazdag illusztrációk; csak a legcsekélyebb mértékben is veszítenének mellette. A legújabb 5. szám például a legjelesebb festőművészek: Kacziány Ödön, Kézdi-Kovács László, Szenes Fülöp, Déry Béla és Markó Ernő rendkívül érdekes cikkeit közli, melyekben a festészet és fotográfia egy-

máshoz való viszonyáról nyilatkoznak. E nyilatkozatok széles körökben fognak feltűnést kelteni, annál is inkább, mert Az Amatőr folytatni fogja a festőknek ezt a megszólaltatását. A legújabb szám tartalma különben ez: Festők és amatőrök: Kacziány Ödön, Kézdi-Kovács László, Szenes Fülöp, Markó Ernő és Déry Béla festőművészek fotografálásról. — Kohlman Artur dr.: Fényképezés télen. — Szilárd Béla: Az optikai és a chemiai kép. — A gummi-nyomásról. — Fényképezési eljárások. — Hazai krónika. — Adás—Vétel—Csere. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — A füzettel ékesítő remek képek a következők: Műmelléklet: Novomeszky Imre: Pihenő. — Novomeszky Imre: Tájérszlet: — Magyar-Rosenberg Aladár: Pusztulás. — Gáman Dezső: Naplemente a csorbai tónál. — Kohlman Artur dr.: — Athléta-fő. Dr. Marschall J.: Fürdőző társaság. — Dr. Marschall J.: A föld népe. — Gámentzy István: Galamb-etetés a Szent-Márk-téren. — Kohlman Artur dr.: Madame Chrysanthe. — Novomeszky Imre: Rózsák. — Pfeiffer Ernő: Romantika. — A mintaszerű ujság előfizetési ára 1/4 évre 3 kor. 50 fill. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, V., Honvéd-u. 10.) ingyen küld minden amatőrnek

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Az aranyhid.
Csütörtök: d. u. Csongor és Tünde ifjusági előadás, este: A kis kofa.
Péntek: Takarodó.
Szombat: A hajduk hadnagya.
Vasárnap: d. u. A kis püspök, este A kis kofa.

A **aranyhid** vigjátékot hozzák ma színre a Szigligeti színházban. A főszerepeket E. Kovács Mariska, Szerény Giza, Tóth Elek, Krasznai Bognár játsszák.

A **csütörtöki ifjusági előadás.** Csütörtök d. u. 3 órákor ifjusági előadás lesz a Szigligeti színházban, a már megállapított helyárok mellett. Színre kerül Vörösmarty remek tündérajátéka *Csongor és Tünde*. Ezen ifjusági előadásra már ma d. u. 3 órától lehet jegyeket váltani előre.

Igazságszolgáltatás.

Pallay Weiszlovits-ügy a törvényszéken.

(Törvényszéki főtárgyalás.)

Tegnap itélethozatalra ült össze a kir. törvényszék a Pallay, Weiszlovits-féle ügyben. Az előzmények többé kevésbé ismeretesek.

Weiszlovits Gyula az Apáczta-utca sarkán inzultálta *Pallay* Lajos ügyvédet. Ebből kifolyólag *Pallay* provokálta inzultálóját. A párbaj a Ferencz József lovassági kaszárnyában ment végbe 1902. május 1-én. Az ellenfelek pisztolyal állottak egymással szembe. *Pallay* volt az első lövés joga; lőtt is, de nem talált, ellenben a *Weiszlovits* golyója ellenfelének testébe hatolt a 6. és 7. borda közt.

Fassie Pál elnök, délelőtt 9 órákor megnyitotta a tárgyalást. Mindakét fél segédeit, mint tanukat kihallgatták. A tárgyalás folyamán *Pallay* szintén elmondta az esetet, előzményeivel egygyütt.

Weiszlovits hasonlóképpen előadta az egész ügy lefolyását. A párbajról magáról úgy nyilatkozott, hogy ő a földre lőtt és a golyó onnan pattant *Pallayra*. A szakértő orvosok véleménye szerint azonban ez az állítás valószínűtlen, a mennyiben a fizikai törvényei azt bizonyítják, hogy az a test, legyen az labda, golyó vagy bármilyen más, ugyanolyan szögbe pattan, ugrik föl, a milyen szögbe az a földet érin-

tette. Már pedig a *Weiszlovits* golyója vizszintesen hatolt a *Pallay* testébe.

Weiszlovits Gvulz ügyvédje *Frank Salamon* a bizonyítás kiegészítését kérte. A királyi törvényszék azonban elutasította a védő kérését, mert a vádlottak és a tanúk vallomásaival tisztázva látja az egész egész esetet. A törvényszék elnöke *Fassie* Pál este 6 óra után mára halasztotta a tárgyalás folytatását

A perbeszédre és az itélethozatalra ma kerül a sor.

Az élesdi vérengzés.

— Második nap. —

Már két nap óta tárgyalja a nagyváradai királyi törvényszék az élesdi vérengzés ügyét s még csak tegnap délután lett vége a tanukihallgatásoknak. De ez nem csoda, mert évek óta nem tárgyaltak ily nagy ügyet. Több mint kétszáz ember van összesen beidévezve a tárgyalásokra s így az ügy lebonyolítása legalább is egy hetet fog igénybe venni.

Dr. Millye Gyula elnök délelőtt 9 órákor elrendelte a tárgyalás folytatását. Az egész délelőtt a vádlottak kihallgatásával telt el s csak délután 5 órákor került az első tanukihallgatására a sor.

A vádlottak mivel tagadják azt, hogy lázadási szándékkal mentek az élesdi gyűlésre; azt azonban majdnem mind beismerik, hogy tüntetni akartak a 48-asok ellen azért, mert a «szocialista urak» azt ígérték, hogy akkor *fel fogják osztani a legelőket és a szántóföldeket*. Akadtak a vádlottak között olyanok is, akik azt vallották, hogy azt sem tudják mi az a szocializmus.

A tárgyalás során beigazolást nyert az, hogy *Silberstein* Dezső több román elvtársától busás honoráriumokat szedett fel azért, mert ígért neki füt-fát.

A vádlottak kihallgatása után délután 5 órákor a tanukihallgatásokra került a sor.

Az első tanu *Bérczy* Imre főszolgabíró volt.

Azt vallja, hogy a szocialisták meg a 48-as párt alakuló gyűlésének megnyitása előtt nagy tömegben felállottak a piacon s olyan volt már előzőleg a hangulat, hogy katonaságról kellett gondoskodnia.

A 48-as párt elnöke *Kerekes* Elek ahogy megkezdte beszédét, a szocialisták abczugolni kezdett oly annyira, hogy a beszédből egy szót sem lehetett hallani. *Stokker* József beszédét is elnyelte a láрма, mire a 48-as párt vezetősége aztán felkérte a főszolgabírót, hogy oszlassa fel a gyűlést, hogy aztán a Körhelyiségében békességben folytathassák tovább. A főszolgabíró az elnök felhívására fel is oszlatta a gyűlést, de erre a szocialisták megrohanták az emelvényt s agyon akarták verni az azon levő 48-as vezérembereket.

A főszolgabíró felhívta még egyszer a népet a szétoszlásra, de hasztalan. Erre huszár-ság atakirozott s a népet a piac másik oldalába szorították.

A szocialista tömeg ellenszegült a katonaságnak s egy ember *Nedeczky* kapitánynak karjára vágott egy karóval. Erre aztán a csendőrség tüzet adott s nagyon sokan elesetek. *Árkis* Tógyer revolverrel rontott az emelvényre s mikor onnan eltávolították *Resch* csendőrmesterre lőtt, ki rögtön meghalt.

Resch őrmester és több kereskedő már napokkal a tüntetés előtt figyelmeztették a főszolgabírót, hogy valami nagy dolog van készülöben, mert a kereskedésekből a szocialisták az összes revolvereket megvásárolták. Ez kényszerítette a főszolgabírót arra, hogy fegyveres segítséget kérjen.

A tüntetés vezetői közül csak *Árkis* Tógyert ismerte s a többiek, hogy kik voltak, azt nem tudja.

Millye Gyula elnök este fél 7 órákor ma délelőtt 9 órára halasztotta a tárgyalás folytatását.

TÁVIRATOK.

A király értesítése a történetekről.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik, hogy a király az első jelentést fél tizkor kapta Tisza István miniszterelnöktől a képviselőházban történetekről.

Tíz órakor a miniszteri sajtóiroda részletes jelentést küldött a királynak, miután ő Felsőge Goluchowszky külügyminisztert tanácskozássra magához hívatta.

A bécsi körökben érdeklődéssel tárgyalják a történeteket s sokkal nagyobb eseményeket várnak, mint mi.

Tisza megbukik.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.) Az egyesült ellenzék tagjai ma este a Balaton kávéházban beszélgetésre gyűltek össze.

Rakovszky István azt a hirt hozta a kávéházba, hogy Tisza István gróf miniszterelnök nem kapott Bécsből, a királytól engedelmet arra, hogy a katonaságot bevigye a képviselőházba.

Később — megbízható forrásból — arról értesült az ellenzék, hogy Tisza István bukása a holnapi napra biztosra várható.

Az ellenzék értekezlete.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.) Az egyesült ellenzék ma értekezletet tartott *Kossuth* Ferencz elnöklete alatt.

Kossuth Ferencz felolvasta azt a manifesztumot, melyet az ellenzék holnap a nemzethez intéz. A manifesztum a mai nap eseményeit magyarázza meg s melynek tartalma a következő:

Pandurok, csendőrök foglalták el a képviselőházat. Mi kivertük őket. A nemzet megatarlatását nem tűrhetjük. Megsemmisítettük az elnöki széket, hogy nyoma se maradjon a november 18-adi gonosz tettnek. Béke volt eddig a tanácskozásban, míg tavaly a súlyos kéz reánk nem nehezedett.

Soha sem hozott az országgyűlés oly sok fontos, a nemzet életére nézve nagy súlylyal bíró törvényt, mint ebben az esztendőben. Magyarország törvényhozásában példátlanul áll ez esett.

Ha november 18-adika meg nem törtörlatik, nem lesz béke a képviselőházban, s a nemzet javára semmi sem lesz kivihető. Tisza és Perczel volt a bűnös. Perczel a helyett, hogy védekezne még jobban segíti eltiporni legszentebb kincsünket, az alkotmányt.

Mi megmaradunk az alkotmányos küzdelem mezején. Ha katonaságot vezényelnek is ellenünk, mi akkor is védekezni fogjuk legszentebb jogainkat. Mi nem akarunk forradalmat. Isten óvja meg Hazánkat, nemzetünket, királyunkat és alkotmányunkat ettől.

A Plehve ügy tárgyalása.

Pétevár, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Az igazságügyi palotában tegnap kezdtek meg Plehve ellen elkövetett merénylet ügyeinek a tárgyalását. A palota előtt nagy tömeg gyűlt össze és izgatottan be-

széltek a merényletről. A rendőrség intézkedett, hogy rendzavarások ne történjenek.

A kormány az egész helyőrséget mozgósította, hogy szükség esetén készenlétben legyen a katonaság.

Királyi kihallgatás.

Bécs, decz. 13. Ö felsége délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson fogadta János György szász herceget és tőle vette Frigyes Agost király trónöröklésének notifikálását. A herceg látogatást tett az uralkodóház tagjainál.

Főrendiházi ülés.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. távirat.) A főrendiháznak a tegnapi napra, azaz f. hó 13-ára hirdetett ülését szerdán, f. hó 14-én délután 4 órakor fogják megtartani.

Az elnökség megjegyzi, hogy a mai ülésre kiosztott jegyek a holnapi ülésre is érvényesek.

Neményi Ambrus meghalt.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.) *Neményi* Ambrus országgyűlési képviselő, ki a függetlenségi párt tagja volt, ma szívszélhűdésben meghalt.

A Klein házaspár büne.

Bécs, decz. 13. (Saját tud. táv.) A Klein házaspár bécsi vallomása alapján házkutatást tartottak Kleinék párisi lakásukban s ott egy ablak fölkében megtalálták az áldozatuktól, Szikorától elrabolt érték tárgyakat, melyeket lepecsételtek.

Holnap tárgyalnak.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.) A szabadelvűpárt értekezletén Tisza kijelentette, hogy a képviselőház holnapra összehívta.

Az ellenzék azt hangoztatja, hogy ha a darabantok ben lesznek a teremben és Perczel elnökölni fog, a mai nap eseményei megisméllődnek.

Szyveton öngyilkos lett.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Párisból jelentik: *Menarde* Szyveton veje tanuként jelentkezett a vizsgálóbíróknál és azt a vallomást tette, hogy apósa saját kezüleg oltotta ki életét s így hiába való dolog a gyilkos után kutatni.

Mivel az öngyilkosság részletei csáládi titkot képeznek, arról nem tesz vallomást. *Menarde* vallomása az egész Franciaországban igen nagy szenzációt keltett.

NYILTTÉR.

Karácsony és ujév
alkalmára

legdivatosabb névjegyek

készíttetnek,

a Szent László nyomdában

Nagyváradon, Szilágyi Dezső-u. 3.

Karácsonyi és uj évi ünnepekre!

Elegáns női blousok remek kivitelben

Asztalneműek, garniturák, függönyök

VÁSZNAK, selyemkendők.

Nyakkendők, női KELMÉK.

Zsebkendők, gallérok és kézelők

Esőernyők.

Női és férfi fehérművek.

Alsó trikó áruk stb. óriási választékban és legjutányosabb árakban beszerezhetők:

BECZKAY LAJOS-nál

Szent László-tér.

Értékes és maradandó!

Karácsonyi
ajándékok!

Mindennemű ékszer

raktárom tulhalmozottsága folytán a

legjutányosabban árusítok.

Kálmán Sándor

ékszerész, SZT.-LÁSZLÓ-TÉR.

Vidéki megrendeléseknek a leggyorsabban teszek eleget.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

9

S e fényhez és pompához mintegy ellentétül lenn a lámpa oszlopánál, épp az erkély alatt, egy vézna asszony állt, kis gyermekével a keblén. A mint Gillian kihajolt az erkélyen, az asszony fölemelte a fejét s esdőleg tekintett a leányra. Gillian megsajnálta s egyben elfogta az irtózat a szegénységtől és nyomortól. Kivonta kezét a sir Gilbertől, kivette erszényét a zsebéből s abból a néhány darabból, a mi még benne maradt, egyet ledobott annak a szegény teremtésnek.

— Oly nyomorult szegény — mondá félig mentegetőző hangon, a mint sir Gilbert tekintetével találkozott.

Sir Gilbert mosolygott.

— Valószínűleg a legközelebbi korcsmá-

ban el fogja költeni, — mondá könnyedén. — Nem jó így megválogatás nélkül alamizsnát osztogatni.

— Nem helyesli? — kérdezte Gillian szórakozottan.

— Nem, mert tévedésnek gondolom... Gillian, vigyázzon! — kiáltott fel hirtelen, megragadva a leány karját s visszavonta, a mint az erkélyen kihajolt. Az ilyen rácsban soha sem lehet teljesen bizni... És a köpenyegje ismét leesett a válláról... Bohó gyermek, mikor fog már magára ügyelni?

Gillian elpirult.

— Mikor? Soha! — válaszolt s kedves mosolylyal nézett fel az ifju arcára. Soha, mig nem találok valakit, a ki hajlandó megszabadítani ettől a gondtól, hogy ily nyugtalan teremtésre ügyeljek, mint a mint a milyen én vagyok

Sir Gilbert lehajolt hozzá s a szemébe nézett. Az övében az izgatottság fénye égett, s mély hangja remegett a visszafojtott felindulástól.

— Gillian, bizza reám ezt a gondot: szent kötelesség lesz az nekem és édes teher.

Nem kapott rögtön választ. Gillian elfordította a fejét, de érezte, hogy a keze reszket és hallotta izgatott hangját, mely félig zokogás volt, félig sóhajtas.

— Gillian, — suttogta — Gillian! — s kezét az álla alá téve, mosolygó, mégis huzadozó fejét maga felé fordított. Soha sem látta oly szépnek, mint mostan. Hirtelen lehajolt hozzá s megcsókolta üde ajkait és pirult két orcáját, mely szenvedélyes csókjaitól pirosabb lett a legpirosabb rózsánál.

Gillian lelkét a megnyugvás és öröm édes érzése töltötte el. Sir Gilbert oly igaz hangon beszélt hozzá, oly jó volt, nemes és gyöngéd és őt anynyira szeretettel! Oh igen az ő oltalma alatt biztonságban lesz! Megantja őt, hogy újra és másképpen rendezze be az életét, megtanítja oly igaznak és álhatatosnak lenni a milyen ő maga.

Igy gondolkozott Gillian. Nemesebb érzelmek ébredtek szívében, tisztább, jobb élet s magasabb czélok után vágyott. Arczát oda-szorítva az ifju arcához, köny fakadt szeméből.

— Oh, ha szeret anynyira, hogy ezt a nagy terhet magára vállalja! — mondá. — De nem lesz könnyű feladata!

Sir Gilbert gyöngéden simogatta haját.

— Ha anynyira szeretem!... Drágám nincs olyan férfi a világon, a ki anynyira tudná szeretni, mint én szeretem.

— Nem fél?

— Mitől félnek?

— Nem emlékszik, — kérdezte kissé ideges hangon, — hogy a minap mit mondott lord Falconbergről? Oh édesem, maga nem gyanította, hogy szavai milyen fájdalmakat, okoztak nekem. Azt mondta, hogy csudálkozik Falconbergen, a ki oly szerfölött kényes a lovai és kutyái származására, a felesége származása iránt azonban oly teljes közömbösséggel viseltetik. Ezt mondta és más efféle. Azért kérdezem, hogy tudva, kinek vagyok az unokája, hogy mily rakoncátlan vérből származom, nem fél-e feleségül venni engemet?

— Nem drágám, legkevésbé sem félek — felelte sir Gilbert büszkén. Maga örökölte a Wynnoknak minden szépségét — és azért egy csöppet sem zúgolodom, — de ezen kívül semmit sem örökölt tőlük. Gillian, soha sem tudtam volna magát szeretni, ha nem ösmertem volna épp olyan nemesnek, tisztának és becsületesnek, a milyen szép. Tehát bántották az én meggondolatlan szavaim. Édesem, ha én azt tudtam volna, inkább leharaptam volna a nyelvet, mintsem hogy kimondjam!

— Bizony azok a szavak bántottak egy kissé, mert a világ ítéletének visszhangját véltem hallani magától Sir Gilbert, elég erősnek érzi magát arra, hogy daczoljon a világ ítéletével? — Gillian nagy, komoly szemekkel nézett rá. — Az emberek gunyolódni és csodálkozni fognak választásán és minden rosszat jósolni belőle!

— Mit bánom én! — kiáltott fel sir Gilbert és megvetőleg nevetett.

— Elbeszélnek majd történeteket a nagy-mamáról és az ő anyjukról, azt fogják mondani hogy szeles, könnyelmű és kaczer vagyok és, jósolják, hogy valószínűleg olyan leszek, mint lady Wynn...

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági egyesület gyűlése. A bihar-megyei gazdasági egyesület igazgató választmányára i. hó 20-án az az keddeu d. e. Nagyváradon, az egyesület hivatalos helyiségében gyűlést tart.

Verseny tárgyalás a hadapródiskolában. A m. kir. nagyváradon honvéd hadapród iskolában 1905 január 1-től 1905 december 31-ig terjedő idő alatt a kincstári lovak után össze gyűlemlő trágya továbbá az összegyűlemlő hamu, salak s mindennemű egyéb szemétnak az intézet telepéről a város által kijelölt avagy ezután kijelendő szemétkerakadó helyre való elfuvarozásának biztosítása czéljából az 1904 évi December hó 20-ik napjának délelőtt 10 órájára a hadapród iskola főépület földszint 7 számú helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtt 10 óráig a hadapród iskola parancsnokságnak adják be, mert későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlatokhoz 40 (negyven) korona bánatpénz csatolandó készpénzben. A szerződési feltételek füzeté honvéd hadapród iskola főépület földszint 7 számú helyiségében a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 13.

Oszrákhitelrészvény	— — —	10.26
Magyar hitelrészvény	— — —	886.—
Leszámloló bank	— — —	463.—
Rimamurányi	— — —	530.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	644.—
Közuti vasut	— — —	584.—
Városi villam s vasut	— — —	344.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1904. decz. 13.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.15
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	88.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.20
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesön	— — —	20.9—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	1.62
Osztrák járadék papirban	— — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.—
Osztrák járadék aranyban	— — —	120.—
Osztrák korona járadék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	156.50
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	89.050
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	673.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	647.50
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.05
Német birodalmi márka	— — —	117.52
London vista	— — —	23.940
Páris vista	— — —	95.20
20 márkás arany	— — —	23.50

SZERKESZTŐI PÓSTA.

T. munkatársainkat, kik a karácsonyi számban dolgozni kívánnak, felkérjük, sziveskedjenek műveiket e hét végéig okvetlenül hozzánk juttatni.

Z. J. (Helyben.) A meghívó elment. Ha ön tag, akkor az idén a titkári hivatal útján kellett volna meghívóját megkapnia. Tavaly a szerkesztőség czimezte a meghívókat mindenkinek, az idén csak azoknak, akik nem tagjai a körnek.

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Grünwald Hermann

aranyműves és ékszerész
NAGYVÁRADON, (BAZÁR-ÉPÜLET) FŐ-UTCZA.

Karácsonyi ajándékok

arany és ezüst
ékszerekben a legsolidabb árban.

Elvállalok továbbá mindennemű arany és ezüst ékszerek készítését, gyémánt- és briliánskövek foglalását a legszebb kivitelben.

Javítások a legsolidabban a legolcsóbb árszámítás mellett.

BOROS I. óras és ékszerész Nagyváradon.

Tisztelettel ért sitem a n. é. közönséget hogy óra- és ékszerüzletemet Nagyvárad, Fő-utca, (Nyíri gyógyszerár mellett) jelentékenyen kibővítettem és a legfinomabb, legmodernebb árukkal szereltem fel.

Allandó raktáron tartok nagy választékban legfinomabb kivitelű férfi és női aranyórákat, lánczokat, valamint mindennemű arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt pótolva, üzletemben a legjobb minőségű látványos és értékes cikkeket is berendeztem, melyre a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom.

Kitű. ő szerkezetű tula, ezüst és nikel zse-bórák, szabályozott svájci inga órák nagy raktára.

Jutányos szolid árak.

Javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek. Az eddigi szives bizalmat megköszönve, további becses pártfogást kér, tisztelettel:

867.

Boros I.
óras és ékszerész.

Globus

tisztító- kivonat

Jobban tisztít, mint minden más
femtisztítószer.

883

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Gyártelep: BÉKÉSCSABÁN. Gyári-
raktár: NAGYVÁRADON,
— Fő-utca Guttman ház. —

Saját készítésű elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stýlben, gazdag választék-
ban, yári árban.

Szolid, szabott árak!

PAPLANGYÁR

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Nagyváradon a mai kornak megfelelő, teljesen új berendezéssel paplangyárat alapítottam. Raktáron vannak mindég a legnagyobb választékban **Selyem, Cloth, Chasmir** és **karton paplanok**. Továbbá paplanhoz szükséges összes kellékek u. m. **atlaszok, Clothok és Chasmirok, Paplangombok paplan-varró-cérnák** és selymek

Felvállalok és átalakítok mérték szerint paplanokat és matraczokat. Olcsó, jó és szolid áruimról ugyszintén pontos kiszolgálásomról személyes meggyőződést kérve

HOFFER BERTALAN utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

A legújabb meglepő *zenélő*
automata-zongora.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy a téli unalmas estéket kellemessé tegyem, szórakoztatásul egy oly *zenélő AUTOMATA-zongorát* állítottam föl, ami még nincs több és egy kitűnő nagy gramafont és több játékdolgokat tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, melyeket kizárólag termelőktől szereztem be, mérsékelt árak, előzékeny, pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szíves tudomására hozni, hogy

éttermemet megnagyobbítottam, úgy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerzem. Most alkalmam van minden *társas összejövetelekhez tágas, szép termet rendelkezésre bocsájtani.*

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadlatnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZALLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésére áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN
déglős.

BERGER SÁNDOR

Parfumerie »SAVOLY« illatszertára

és pipereczikkek raktára

669

Nagyvárad, Bémer-tér (Színház-sarok.)

Megkezdődött a

KARÁCSONYI VÁSÁR

miért is kérem a nagyérdemű közönséget szükségletét már most fedezni, míg a teljes készlet tart.

Uj divatáru üzlet! Uj divatáru üzlet!

Meglepetés karácsonyi és új évi ajándékokra!

Az ujonnan bevezetett rendszerem általános bámulatba ejtette a vevőközönseget.

Az új a karácsonyi vásár alkalmával meglepő egységes árak mellett czégem 10, 46, 63 krtért árusít felülmul minden képzeletet.

Azt látni kell, hogy bárki is fogalmat alkosson magának

500 vég divat zefir métere 10 kr.

500 vég 120 cz. gyapju scót-kelme 1 frt helyett 46 »

500 vég 120 cz. divat-kelme 1 frt 1:30 helyett 63 »

1 frt helyett 46 kr! -- Nem kiáltó reklam hanem tény!

Klein Menyhért divatáruháza
SZT, LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMLÓN MELLETT)

Az árak minden versenyen felül.

A „Nagyváradí Hitelbank”

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)
házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses

jelzálogkölsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölsönöket bélyeg és

illeték-mentesen convertál.

Ellogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után 5°/_o-os kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

397

Az igazgatóság.

Kovács L. és Társa czég

karácsonyi vásárja

folyó hó 1-én vette kezdetét.

Ez alkalommal áruba bocsátott ruhaszövetek, női és férfi fehéreneműek, vászonáruk, szörme gallérok és más ajándék tárgyak

bámulatosolcsó árban beszerezhetők.

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Maradékotok félárban.

Maradékotok félárban.